

AUTISMEFORENINGEN
I NORGE

Oslo den 31.8.2010

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 201000615

Høringsvar - NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt. Innstilling fra utvalg for bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge

Autisme er en gjennomgripende utviklingsforstyrrelse som medfører omfattende funksjonsvansker. Vanskene griper inn i ulike livsområder og varer hele livet. Hovedvanskene er knyttet til: omfattende forståelsvansker knyttet til språk, kommunikasjon og sosiale relasjoner, uttalte begrensninger i aktiviteter og interesser, samt særegne reaksjoner på omgivelsene.

Autismeforeningen i Norge ble stiftet i 1965 og har ca. 3 200 medlemmer. Autismeforeningen er en sammenslutning av personer med diagnoser innen autismspekteret, foreldre og andre pårørende, fagfolk og andre interesserte.

Vi viser til departementets brev av 19. april 2010. Autismeforeningen i Norge har følgende kommentarer:

Autismeforeningen i Norge (AiN) mottar jevnlig henvendelser fra foreldre til barn med behov for tilrettelegging og samordning av tjenester. Disse henvendelsene har ofte sitt utspring i frustrasjon og fortvilelse over mangelfull samordning og helhetstenkning i forhold til barnas behov. For barn med autismspekterdiagnoser (ASD) er forutsigbarhet, god planlegging og samordning mellom de ulike tjenestene barnet har behov for, en betingelse for at barnet skal ha det bra, utnytte sitt utviklingspotensial maksimalt, og fungere best mulig i dagliglivet. Barn med ASD er rett og slett avhengig av et velfungerende og samordnet hjelpeapparat for å oppnå best mulig fungering og utvikling. Mange foreldre til med barn med ASD opplever dårlig tilrettelegging og manglende samhandling i forhold til barnets behov, og dette er en stor merbelastning for barnet, familien, barnehage, skole og andre involverte parter.

AiN mener Flatøutvalget i denne offentlige utredningen har klart å sette fokus på et utvalg av punkter som alle har stor betydning for barn og unge med behov for samordnede tjenester. AiN mener denne utredningen er et viktig skritt i riktig retning for en mer helhetlig og bedre tjeneste for denne gruppen tjenestemottakere. Det hjelper likevel ikke med gode forslag dersom ikke forslagene følges opp av konkrete tiltak for gjennomføring.

Postadresse: Postboks 6726 Etterstad, 0609 Oslo

Besøksadresse: Grensev. 99, 3. etg.

Tlf 23 05 45 70, faks 23 05 45 51. Organisasjonsnummer: 971 522 178

Bankgiro: 6142.05.32457

Hjemmeside: www.autismeforeningen.no, e-post: post@autismeforeningen.no

AUTISMEFORENINGEN
I NORGE

Kommentarer til utvalgets forslag:

Koordinator for personer med behov for langvarige og koordinerte helsetjenester skal fylle en viktig og til tider krevende rolle. De som blir oppnevnt som koordinator må derfor sikres god opplæring og veiledning, slik at de har kompetanse til å utføre sin rolle på en god og forsvarlig måte.

Samarbeid på tvers av sektorer og faggrupper innad i kommunene og mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten er en utfordring. Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid er avgjørende for en velfungerende og effektiv samordning av tjenester, og koordinator spiller en viktig rolle i dette arbeidet. AiN støtter forslaget om at retten til individuell plan også forankres i opplæringsloven og barnehageloven, og at alle med individuell plan har rett til å få oppnevnt en personlig koordinator.

Ved å etablere psykisk helsetilbud til barn og unge som lavterseltilbud, for eksempel gjennom skolehelsetjenesten, sikrer man at barn og unge med moderate psykiske vansker får mulighet til hjelp på et tidlig stadium. Skolehelsetjenesten jobber forebyggende og kan avverge mer omfattende problematikk og viderehenvisning til spesialisthelsetjenesten. I tilfeller hvor det viser seg nødvendig med ytterligere kartlegging, utredning og eventuell behandling utover det skolehelsetjenesten kan tilby, vil det være en fordel om helsesøstre, psykologene og PP-tjenesten har henvisningsrett, slik utvalget foreslår. Mange barn opplever det som en barriere å måtte gå via fastlegen for å få hjelp når det dreier seg om psykiske vansker. De er ubekvem med å fortelle om sine problemer til legen, som ofte også er foreldrenes og søskens lege, og de føler seg heller ikke trygge på at den informasjon de gir legen ikke kommer videre til foreldrene. For å komme til lege må de dessuten bestille time på forhånd, det slipper de hos skolehelsetjenesten eller på helsestasjon for ungdom. Erfaringer fra kommuner som har etablert denne typen lavterskeltilbud tilsier at behovet absolutt er til stede og at det blir benyttet. Det er viktig at etablering og drift av lavterskeltilbud som dette ikke stoppes på grunn av mangel på ressurser. For at kommunene skal kunne drive denne typen tilbud må det settes inn tiltak som sikrer tilførsel av nødvendige ressurser.

Tidlig identifisering av barn og familier med risikofaktorer, som vil ha behov for grundigere kartlegging, utredning og oppfølging, er en betingelse for igangsetting av tidlig intervensjon og må derfor prioriteres. Autismeforeningen mottar stadig henvendelser fra foreldre som er fortvilet over manglende kompetanse, evne og vilje blant helsepersonell til å imøtekomme foreldre og barn når de henvender seg til helsetjenesten på grunn av bekymringer knyttet til barnas utvikling. Tidlig identifisering og diagnostisering av barn med ASD er avgjørende for at man skal kunne iverksette nødvendige tiltak og riktig opplæring i forhold til disse barna. Norge er dårligere enn andre land det er naturlig å sammenligne seg med, når det gjelder å fange opp barn med symptomatologi som er forenelig med ASD. Kunnskapen om ASD blant helse- og pedagogisk personell er for dårlig både i kommunehelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Ved systematisk bruk av tilgjengelige screenings- og kartleggingsverktøy som har til hensikt å avdekke tidlige utviklingsforstyrrelser hos barn, og mer effektive rutiner for viderehenvisning, vil man kunne avdekke alvorlige utviklingsforstyrrelser langt tidligere enn det som er tilfelle i dag.

Postadresse: Postboks 6726 Etterstad, 0609 Oslo

Besøksadresse: Grensev. 99, 3. etg.

Tlf 23 05 45 70, faks 23 05 45 51. Organisasjonsnummer: 971 522 178

Bankgiro: 6142.05.32457

Hjemmeside: www.autismeforeningen.no, e-post: post@autismeforeningen.no

AUTISMEFORENINGEN
I NORGE

Personer med diagnoser innen autismspekteret har behov for varige, stabile og relativt omfattende tjenester gjennom hele livsløpet. De er avhengig av forutsigbarhet, oversikt og trygghet i hverdagen for at de skal fungere optimalt. Vi vil derfor understreke viktigheten av langsiktig planlegging og samordning som skaper forutsigbarhet for denne gruppen av tjenestemottakere, men også for de som skal utføre tjenestene, da det vil hjelpe dem til å gjøre en god jobb og skape en bedre hverdag for alle parter.

Vennlig hilsen
Autismeforeningen i Norge

Harald Neerland (s.)
leder

Postadresse: Postboks 6726 Etterstad, 0609 Oslo
Besøksadresse: Grensev. 99, 3. etg.
Tlf 23 05 45 70, faks 23 05 45 51. Organisasjonsnummer: 971 522 178
Bankgiro: 6142.05.32457
Hjemmeside: www.autismeforeningen.no, e-post: post@autismeforeningen.no